

מקור א - Source 1

Babylonian Talmud, Hagigah 3b

תלמוד בבלי, חגיגה ג ע"ב

He [Rabbi El'azar ben Azaryah] opened, interpreting "the words of the sages are as goads and nails planted amidst masters of assemblies, given by one shepherd..." (Ecclesiastes 12:11). Why are the words of Torah likened to a goad? To tell you that, just as a goad directs a cow to her furrows so as to yield life in this world, so too the words of Torah direct their students away from the paths of death towards the paths of life. Could it be that just as a goad is [able to be] moved, so too the words of Torah are [able to be] moved? [Rather,] our teaching says "nails!" Could it be that just as a nail annihilates and does not foster [growth], so too the Torah annihilates and does not foster [growth]? [Rather,] our teaching says, "planted!" Just as planting is fruitful and abundant, so too the words of Torah are fruitful and abundant. Those "masters of assemblies" are the students of the sages who sit assembled in assemblage, preoccupied with the Torah. They impurify, and they purify. They forbid, and they permit. They invalidate, and they validate. Were a human to say, "How can I learn Torah from now on?"—behold, our teaching says that they were all "given by one shepherd:" that One God gave them. One Leader said them from the mouth of the lord of all creations, blessed be the One. For it is written, "God spoke all of these matters" (Exodus 20:1). So too you should make your ears as a hopper, and acquire for yourself a discerning heart for listening to the words of the impurifiers and the words of the purifiers, the words of the forbidders and the words of the permitters, the words of the invalidators and the words of the validators.

ואף הוא פתח ודרש (קהלת יב, יא) דברי חכמים כדרבונות וכמסמרות נטועים בעלי אסופות נתנו מרועה אחד למה נמשלו דברי תורה לדרבן לומר לך מה דרבן זה מכוין את הפרה לתלמיה להוציא חיים לעולם אף דברי תורה מכוונין את לומדיהן מדרכי מיתה לדרכי חיים אי מה דרבן זה מטלטל אף דברי תורה מטלטלין ת"ל מסמרות אי מה מסמר זה חסר ולא יתר אף דברי תורה חסירין ולא יתירין ת"ל נטועים מה נטיעה זו פרה ורבה אף דברי תורה פרין ורבין בעלי אסופות אלו תלמידי חכמים שיושבין אסופות אסופות ועוסקין בתורה הללו מטמאין והללו מטהרין הללו אוסרין והללו מתירין הללו פוסלין והללו מכשירין שמא יאמר אדם היאך אני למד תורה מעתה תלמוד לומר כולם נתנו מרועה אחד אל אחד נתנן פרנס אחד אמרן מפי אדון כל המעשים ברוך הוא דכתיב (שמות כ, א) וידבר אלהים את כל הדברים האלה אף אתה עשה אזניך כאפרכסת וקנה לך לב מבין לשמוע את דברי מטמאים ואת דברי מטהרים את דברי אוסרין ואת דברי מתירין את דברי פוסלין ואת דברי מכשירין

Is moved / מטלטל: Hagigah 3b, as represented in the manuscripts "Cambridge - T-S F2 (1) 50," "Vatican 171," "Munich 95" and "Oxford Opp. Add. fol. 23" have the words מיטלטל ("is moved") and מיטלטלין ("are moved"), which are the passive form of מְטַלְטֵל ("moves"). Notably ArtScroll's edition vocalizes מטלטל as מְטַלְטֵל and מטלטלין as מְטַלְטֵלִין.

מקור ב - Source 2

Babylonian Talmud, Bava Batra
14b-15a

תלמוד בבלי, בבא בתרא יד ע"ב-טו
ע"א

The order of Scriptures: Ruth and the Book of Psalms and Job; Proverbs, Ecclesiastes, Song of Songs and Lamentations; Daniel and the Scroll of Esther; Ezra and Chronicles. As for one who says Job was in the days of Moses, let that person place Job earlier at the beginning. Beginning with punishment? We do not! Ruth [though] is also [a story] of punishment. It has an end, as Rabbi Yohanan said, "Why is her name called *Rut* [i.e., Ruth]?" For out of her emerged David who delighted the Holy Blessed One with songs and praises. But who wrote them? Moses wrote his book and the pericope of Balaam and Job. Joshua wrote his book and 8 verses that are in the Torah. Samuel wrote his book and Judges and Ruth. David wrote the Book of Psalms by way of 10 sages: by way of the primordial human, by way of Malkhi Tzedek, by way of Abraham and by way of Moses, by way of Heman and by way of Yedutun and by way of Asaf and by way of the three children of Korah. Jeremiah wrote his book and Kings and Lamentations. Hezekiah and his aide wrote Isaiah, Proverbs, Song of Songs and Ecclesiastes. The people of the great assembly wrote Ezekiel and the Twelve; Daniel and the Scroll of Esther. Ezra wrote his book and the relation of [his to] Chornicles until Rav assisted him, for Rav Yehudah said in the name of Rav, "Ezra did not go from Babylon until he related himself and went up. But who brought him up? Nehemiah son of Hachaliah.

סידרן של כתובים רות וספר תהלים ואיוב
ומשלי קהלת שיר השירים וקנינות דניאל
ומגילת אסתר עזרא ודברי הימים ולמ"ד איוב
בימי משה היה ליקדמיה לאיוב ברישא אתחולי
בפורענותא לא מתחלינן רות נמי פורענות היא
פורענות דאית ליה אתרית דאמר רבי יוחנן
למה נקרא שמה רות שייצא ממנה דוד שריוהו
להקב"ה בשירות ותושבחות ומי כתבן משה
כתב ספרו ופרשת בלעם ואיוב יהושע כתב
ספרו ושמונה פסוקים שבתורה שמואל כתב
ספרו ושופטים ורות דוד כתב ספר תהלים ע"י
עשרה זקנים ע"י אדם הראשון על ידי מלכי
צדק ועל ידי אברהם וע"י משה ועל ידי הימן
וע"י ידותון ועל ידי אסף ועל ידי שלשה בני
קרח ירמיה כתב ספרו וספר מלכים וקנינות
חזקיה וסיעתו כתבו (ימש"ק סימן) ישעיה משלי
שיר השירים וקהלת אנשי כנסת הגדולה כתבו
(קנד"ג סימן) יחזקאל ושנים עשר דניאל
ומגילת אסתר עזרא כתב ספרו ויחס של דברי
הימים עד לו מסייעא ליה לרב דאמר רב יהודה
אמר רב לא עלה עזרא מבבל עד שיחס עצמו
ועלה ומאן אסקיה נחמיה בן חכליה

Who delighted the Holy Blessed One with songs / שְׂרִיָּוָהוּ לְהַקְבֵּ"ה בְּשִׁירוֹת / Pronounced *sherivvehu lehakkadosh barukh hu beshivot*, and thereby punning on the Hebrew name *Rut* (רות).

Babylonian Talmud, Bava Batra
15a (continued)

תלמוד בבלי, בבא בתרא טו ע"א
(בהמשך)

Our master [Rabbi Yohanan?] said Joshua wrote his book and eight verses that are in the Torah. This baraita is according to the one who said “Eight verses that are in the Torah did Joshua write,” for a *baraita* teaches, “‘There died Moses the servant of the Lord’ (Deuteronomy 34:5). But did he write, ‘There died Moses?’ Rather, heretofore, Moses wrote. Hereafter, wrote Joshua—the words of Rabbi Yehudah.” They said that Rabbi Nehemyah said that Rabbi Shimon said to him [i.e., Rabbi Yehudah], “Can a Book of Torah be missing one letter? Yet it is written, ‘Take this Book of Torah’ (Deuteronomy 31:26)! Heretofore the Holy Blessed One would speak and Moses would speak and write. Hereafter, the Holy Blessed One would speak and Moses would write with a *dema*, as it was said above, “Baruch said to them, ‘From his mouth he would dictate to me all of these words, and I would write in the book with ink’ (Jeremiah 36:18).” Whom does this follow? Did not Rabbi Yehoshu’a son of Abba say that Rav Gidel said that Rav said, “Eight verses that are in the Torah an individual reads?” Let us say, it is not according to Rabbi Shim’on, even if you would argue [that he would say], since they are different, let them be different.

אמר מר יהושע כתב ספרו ושמונה פסוקים שבתורה תניא כמאן דאמר שמונה פסוקים שבתורה יהושע כתבן דתני (דברים לד, ה) וימת שם משה עבד ה' אפשר משה (מת) וכתב וימת שם משה אלא עד כאן כתב משה מכאן ואילך כתב יהושע דברי ר"י ואמרי לה ר' נחמיה אמר לו ר"ש אפשר ס"ת חסר אות אחת וכתוב (דברים לא, כו) לקוח את ספר התורה הזה אלא עד כאן הקב"ה אומר ומשה אומר וכותב מכאן ואילך הקב"ה אומר ומשה כותב בדמע כמו שנאמר להלן (ירמיהו לו, יח) ויאמר להם ברוך מפיו יקרא אלי את כל הדברים האלה ואני כותב על הספר בדיו כמאן אזלא הא דא"ר יהושע בר אבא אמר רב גידל אמר רב שמונה פסוקים שבתורה יחיד קורא אותן לימא (ר"י היא) ודלא כר"ש אפילו תימא ר"ש הואיל ואשתנו אשתנו:

This baraita / תַּנְיָא: A rabbinic teaching that was excluded from the Mishnah (compiled circa 220 CE) even though the teaching can be attributed to the era of when the teachings of the Mishnah were being formulated. A tanna (תנא) is a sage of the period of the Mishnah's formulation. A teaching of theirs excluded from the Mishnah is generally called a *baraita* (בַּרְיַתָּא, meaning “externality”).

With a *dema* / בְּדַמָּע: *Dema* is commonly translated as a “tear” from crying; however not all interpretations agree with this translation.

מקור ג - Source 3

Sefer Ba'al Shem Tov Al

HaTorah (*The Book of the Ba'al Shem Tov on the Torah*), *Vezot HaBerakhah*, D-E, s.v. *vayyamot sham Mosheh eved adonai vegomer* ("There died Moses, the servant of the Lord, etc.")

Indeed it is thus. Behold in light of it all it is a wonder to all: Did not the Torah precede the world being created by 2000 years (Genesis Rabbah 8:2)? And if so, it is difficult how then in the Torah all of these holy stories were written into the Torah on the subjects of the creation of the universe, on the subjects of Adam and Eve and Noah and the holy ancestors, and the remnant of words from *bereshit* [i.e., "When God began creating..." in Genesis 1:1] until *le'einei kol yisra'el* ("before the eyes of all of Israel") (Deuteronomy 34:12). Had not these matters still yet to come into being? Moreover another difficulty: had not death [not] yet come to the world, on account of the sin of the first human? And, had not the first human sinned, would not there [not] be death in the world? And it is known that free choice had given to humanity, but, if so, how is it that in the Torah were, already and preemptively written, matters of death, such as "and so-and-so died..." or "when a person dies in a tent..." (Numbers 19:14)? Had not it been that the first human had not yet sinned, and [is it not that]—though all is foreseeable—free will is given? See Maimonides of blessed memory and Tosafot Yom Tov (Pirkei Avot 3:15); and discern there.

Indeed this is the truth, for the holy Torah—in its state of being created—was created but in a jumble of letters.

ספר בעל שם טוב על התורה, וזאת

הברכה, ד-ה, ד"ה וימת שם משה עבד ה' וגו'

אמנם כן הוא, כי הנה לכאורה יפלא בעיני כל, הלא התורה קדמה אלפים שנה קודם שנברא העולם (בראשית רבה ח', ב') ואם כן קשה האידך נכתבו אז בהתורה כל הסיפורים הקדושים מעניני בריאת העולם, ומעניני אדם וחיה ונח ואבות הקדושים, ושאר דברים מן בראשית עד לעיני כל ישראל, הלא עדיין לא נתהוו אז אלו הדברים, וביותר קשה הלא המיתה באה לעולם בשביל חטא אדם הראשון, ואם לא היה אדם הראשון חוטא לא היה מיתה בעולם, וזה ידוע שהבחירה ניתנה לאדם, ואם כן האידך נכתבו בתורה מאז ומקדם עניני מיתה כגון וימת פלוני, או אדם כי ימות באוהל והלא עדיין לא חטא אדם הראשון, ואף שהכל צפוי מכל מקום הרשות נתונה עיין ברמב"ם ז"ל ובתוספות יום טוב (אבות ג', ט"ו) והבן שם:

אמנם האמת כן הוא, כי התורה הקדושה, בבריאתה נבראה רק בתערובות אותיות,

Sefer Ba'al Shem Tov Al HaTorah (The Book of the Ba'al Shem Tov on the

Torah), *Vezot HaBerakhah*, D-E, s.v. *vayyamot sham Mosheh eved adonai vegomer* ("There died Moses, the servant of the Lord, etc.") (continued)

That is to say, the letters that are in our holy Torah, from *bereshit* until *le'einei yisra'el* were not solidly adjoined in solid adjoinments of words like that which we see today, like *bereshit bara* ("When God began creating...") (Genesis 1:1) or *lekh lekha me'artzekha* ("Go for yourself from your land") (Genesis 12:1) and so on. Rather the truth is that all of these words from our holy Torah were jumbled in a jumble, and each and every moment that any matter came into being in the universe, then those particular letters would be solidly joined together, and then the solidifying adjoinments of these words would come into being, and that particular story would come into being. And so too, when so-and-so died or somebody else died, then the words were solidifyingly adjoined: "So-and-so died." And so it was with the remnant of matters: that at the moment of the coming into being of any event, immediately within the Torah there came into being a solidifying of the adjoinments of these words and letters according to that particular event. And were there to come into being another event, then the solidifying adjoinments would have come into being in the form of another circumstance, for the holy Torah is the Wisdom of God be blessed, and to it there is No End; discern.

Wisdom / חכמה: *Hokhmah* is one of God's Sefirotic aspects: unreachable and indiscernible by modern human abilities. It is, according to different mystics, either the highest or the second highest of God's Sefirotic aspects.

And to it there is No End / ואין לה סוף: The Hebrew *ve'ein lah sof* refers here to *Ein Sof* (אין סוף, literally "There is no End"), the infinite aspect of God that is uncountable and unaccountable.

ספר בעל שם טוב על התורה, וזאת הברכה, ד-ה, ד"ה וימת שם משה עבד ה' וגו' (בהמשך)

היינו אלו האותיות שישנן בתורתנו הקדושה מן בראשית עד לעיני כל ישראל לא היו נצרפים אז בצירופי תיבות כמו שאנו רואים היום כמו בראשית ברא או לך לך מארצך וכיוצא, רק האמת הוא שכל אלו התיבות מתורתנו הקדושה היו מעורבין בתערובות, ובכל עת וזמן שנתהווה איזה ענין בעולם, אז נצטרפו אלו האותיות ונתהווה צירופי תיבות ונתהווה סיפור זה הענין, וכן כאשר מת פלוני או פלוני אזי נעשו צירופי תיבות וימת פלוני, וכן הוא בשאר הדברים, שבשעת התהוות המעשה, מיד נעשה בהתורה צירופי תיבות מהאותיות כפי זו המעשה, ואם היה נתהווה מעשה אחרת אזי היו מתהווים צירופים אחרים באופן אחר, כי התורה הקדושה הוא חכמת ה' יתברך ואין לה סוף, והבן:

Sefer Ba'al Shem Tov Al HaTorah (The Book of the Ba'al Shem Tov on the

Torah), *Vezot HaBerakhah*, D-E, s.v. *vayyamot sham Mosheh eved adonai vegomer* ("There died Moses, the servant of the Lord, etc.") (continued)

It was found that it was such when Moses' moment of death arrived. By then, the Torah entirely was solidified in the adjoinings of the words from *bereshit* through *vayyamot sham mosheh* ("There died Moses") (Deuteronomy 34:5), for in that moment [when Moses' death was incumbent], all of these events had already come into being—except that, from *vayyamot sham mosheh* until *le'einei kol yisra'el*, not yet had the letters of these words been solidifyingly adjoined, for Moses was still alive—solely because it was forced that Moses would write also from *vayyamot sham mosheh* until *le'einei kol yisra'el* on account of the reason that is said, "Take this book of the Torah" (Deuteronomy 31:26), for the Torah must have been complete; and also on account of the reason that it is named after Moses' name, as it is written, "Remember the Torah of Moses My servant" (Malachi 3:22). Therefore, what did our blessed God do? He had told Moses all of the letters that remained from *vayyamot sham mosheh* through *le'einei kol yisra'el* just as they had been jumbled (still without solidified adjoinment of the words), and Moses wrote them as such. And afterwards therefore, when Moses died, these letters immediately joined together, and the words came into being, from *vayyamot sham mosheh* through *le'einei kol yisra'el*, and it is found that all of the Torah did Moses write! And it has been said well, "Take this book of Torah," and it has been well named after his [Moses'] name, for in truth he wrote it in full, from *bereshit* until *le'einei kol yisra'el*.

ספר בעל שם טוב על התורה, וזאת הברכה, ד-ה, ד"ה וימת שם משה עבד ה' וגו' (בהמשך)

נמצא כמו כן כאשר הגיע עת מיתת משה, ואז כבר היתה התורה כולה בצירופי תיבות מן בראשית עד וימת שם משה, כי בעת הזאת, כל המעשים הללו כבר נתהוו, רק מן וימת שם משה עד לעיני כל ישראל עדיין לא נצטרפו האותיות בתיבות, כי עדיין היה משה חי, רק מחמת שמוכרח היה שמושה יכתוב גם מן וימת שם משה עד לעיני כל ישראל מטעם שנאמר (דברים ל"א, כ"ו) לקוח את ספר התורה, והיתה צריכה להיות שלימה, וגם מטעם שנקראת על שמו כמו שכתוב (מלאכי ג', כ"ב) זכרו תורת משה עבדי, על כן מה עשה ה' יתברך, היה אומר למשה האותיות שנשארו מן וימת שם משה עד לעיני כל ישראל כמו שהיו מעורבין עדיין בלא צירופי תיבות, ומשה היה כותבם כך, ואחר כך כשמת משה מיד נצטרפו אלו האותיות, ונעשו התיבות מן וימת שם משה עד לעיני כל ישראל, ונמצא שכל התורה כתבה משה, ושפיר נאמר לקוח את ספר התורה ושפיר נקראת על שמו, כי באמת הוא כתבה בשלימות מן בראשית עד לעיני כל ישראל:

Sefer Ba'al Shem Tov Al HaTorah (The Book of the Ba'al Shem Tov on the

Torah), *Vezot HaBerakhah*, D-E, s.v. *vayyamot sham Mosheh eved adonai vegomer* ("There died Moses, the servant of the Lord, etc.") (continued)

And this is what Rashi of blessed memory wrote, "The Holy Blessed One would say to Moses the Torah, from *vayyamot sham mosheh* until *ad le'einei kol yisra'el*, and Moses would write." Indeed, so that you would not challenge the challenge said above ("How could he have written *vayyamot*? Was he not still alive?"), regarding this, he comments and proceeds, that he was "writing with a *dema*." And *dema* is linguistically related to a jumble as is known, like "*hamdamme'a*" (Mishnah Gittin 5:4) or an offering *medamma'at* (Ovadiah of Bartenura on Mishnah Terumah 4:13, and Rashi on *Mekhilat* 30b), and others like it in the Six Orders [of the Mishnah]. And it is that the Blessed Holy One dictated to Moses the Torah letter by letter, as it was jumbled, and it is as such, that he would write it letter by letter as a jumble. And after his death there came into being the solidified adjoining of the words from *vayyamot sham mosheh* until *le'einei kol yisra'el*, and it is well said, "Take this book of Torah," and it is well named "the Torah of Moses," and discern this. (*Pitgamin Kaddishin* [Holy Teachings] from *Sefer Ge'ullat Yisra'el* [the *Book of the Redemption of Israel*])

Rashi / רש"י: Abbreviation for **Rabbi Shelomoh Yitzhaki** (1040-1105), French commentator and compiler of explanations and tangents that have been canonized as nearly-essential knowledge in "traditional" study of Jewish texts.

ספר בעל שם טוב על התורה, וזאת הברכה, ד-ה, ד"ה וימת שם משה עבד ה' וגו' (בהמשך)

וזהו שכתב רש"י ז"ל, הקב"ה אומר למשה התורה מן וימת שם משה עד לעיני כל ישראל, ומשה היה כותב, אמנם כדי שלא תקשה קושיא הנ"ל הא"ך היה כותב וימת הלא עדיין היה חי, על זה מפרש והולך שהיה כותב בדמיע, ודמיע הוא לשון תערובות כידוע, כמו המדמיע (גיטין נ"ב ב), או תרומה מדמעת, וכיוצא בהן בש"ס הרבה, והיינו שהקב"ה אמר לו למשה התורה אות באות, כפי שהיתה מעורבת, והוא כמו כן היה כותבה אות באות בתערובות, ואחר מיתתו נתהוו הצירופי תיבות מן וימת שם משה עד לעיני כל ישראל, ושפיר נאמר לקוח את ספר התורה ושפיר נקראת תורת משה, והבן: (פתגמין קדישין מספר גאולת ישראל)

ה. אמרו רבותינו ז"ל (בבא בתרא ט"ו א) ששמונה פסוקים שבתורה משה כתבן בדמיע, שמעתי בזה בשם הרב הגדול מוהר"י בעל שם טוב ז"ל שהכוונה בדמיע לשון עירוב, כידוע מלשון הגמרא (גיטין נ"ב ב) המדמיע, והיינו מה שהיה בזה צירופים אחרים, כי אין התורה הקדושה חסרה אות אחד, רק שבחיינו היו צירופים אחרים וכו': (מחזה אברהם פרשת ברכה)

Sefer Ba'al Shem Tov Al HaTorah (The Book of the Ba'al Shem Tov on the

Torah), *Vezot HaBerakhah*, D-E, s.v. *vayyamot sham Mosheh eved adonai vegomer* ("There died Moses, the servant of the Lord, etc.") (continued)

E. Our rabbis of blessed memory said that eight verses that are in the Torah did Moses write with *dema*; I heard this in the name of the great rabbi my teacher, the Rabbi Israel Ba'al Shem Tov of blessed memory—that the intention of *dema* is linguistically connected with jumbling, as is known in the language of the Gemara (*hamdamme'a*) (Gittin 52b), and that is that which had within it the other solidified adjoinments, for the holy Torah is never missing one letter, except that in his [Moses'] lifetime, there were other solidified adjoinments. (*Maḥazeh Avraham* [The Vision of Abraham], *Parashat Berakhah* [The Pericope of *Vezot HaBerakhah*])

ספר בעל שם טוב על התורה, וזאת הברכה, ד-ה, ד"ה וימת שם משה עבד ה' וגו' (בהמשך)

ה. אמרו רבותינו ז"ל (בבא בתרא ט"ז א) ששמונה פסוקים שבתורה משה כתבן בדמע, שמעתי בזה בשם הרב הגדול מוהר"י בעל שם טוב ז"ל שהכוונה בדמע לשון עירוב, כידוע מלשון הגמרא (גיטין נ"ב ב) המדמע, והיינו מה שהיה בזה צירופים אחרים, כי אין התורה הקדושה חסרה אות אחד, רק שבחיייו היו צירופים אחרים וכו': (מחזה אברהם פרשת ברכה)

מקור ד - Source 4

Or HaHayyim (The Light of Life) (Hayyim ibn Atar; 1696-1743; Morocco & Jerusalem), Deuteronomy 34:5, s.v. *vayyamot sham* ("There died")

Comment: There alone was it that he died, but he was living in another place, holy and supernal, in accordance with the mouth of God.

אור החיים (חיים אבן עטר, התנ"ו-התק"ג, מורקו וירושלים), דברים לד: ה, ד"ה וימת שם פי' שם לבד הוא שמת אבל חי הוא במקום אחר קדוש ועליון על פי ה'

NOTE: This teaching reflects some ideas from Zohar II:174a.

מקור ה - Source 5

Ibn Ezra, Avraham
(1089-1164; medieval
Spain, North Africa, Land of
Israel, Italy, Southern &
Northern France, England);
Deuteronomy 1 (introduction)

אבן עזרא (ד'תתמ"ט-ד'תתקכ"ד,
ספרד ימי הביניים, צפון אפריקה,
ארץ ישראל, איטליה, דרום וצפון
צרפת, אנגליה), דברים א (הקדמה)
ויהי בארבעים שנה. ואלה טעו, כי עד קדש
ברנע (ב) באו בשנה השנית.

"It was in the fortieth year" (Deuteronomy 1:3).
But they erred, for "by way of Kadesh
Barne'a" (Deuteronomy 1:2) they came in the
second year.

מקור ו - Source 6

Ibn Ezra, Avraham,
Deuteronomy 1:2

אבן עזרא, דברים לד: א
ויעל משה - לפי דעתי, כי מזה הפסוק כתב
יהושע, כי אחר שעלה משה לא כתב, ובדרך
נבואה כתבו.

"Moses went up[the mountain]" (Deuteronomy
34:1). From my opinion, indeed from this
verse [and onwards] wrote Joshua, for after
Moses went up, he did not write, but by way
of prophecy [t?]he[y?] wrote.
"From Horev" (Deuteronomy

מקור ז - Source 7

Ibn Ezra, Avraham,

אבן עזרא, דברים א: ב

Deuteronomy 1:2

“From Horev” (Deuteronomy 1:2): as they went from Horev to Kadesh Barne’a. Already I told you that from Kadesh Barne’a did the spies go. And after God swore that they would not enter the Land of Israel, the command was not [suddenly] newly introduced in the fortieth year (for, this is what we have seen). As for the witness who said “Elucidate this Torah” (Deuteronomy 1:5), behold, here is the elucidation of the Torah that was said “between Paaran and Tofel” (1:1), for the majority of the mitzvot are in this Book. And, yes, the comment on “according to all that which God had commanded them” (1:3): “Across the Jordan, in the wilderness of the Aravah” (1:1), but if you will understand the Secret of the Officers of Ten [should say: Twelve] (1:23); also “Moses wrote” (31:22) “the Canaanite [people] was then in the land” (Genesis 12:6), “in the Mountain of God’s Sight” (22:14), and “behold, his bed was a bed of iron” (Deuteronomy 3:11); you will recognize the truth. There are those who say that on the first of Adar [other books say: in Shevat] Moses died. And they say that they mourned for “thirty days” (34:8), sitting there two [should say: six] Sabbaths. And their proof, “It was in the middle of this day” (32:48), that on one day he [Moses] read this book to all of Israel and on that day died. But this is not proof, for “in the middle of the day” is referencing the song [in that chapter], and, behold, it is written: “You are passing the Jordan this day” (Deuteronomy 9:1).

מחרב - שהלכו מחורב עד קדש ברנע. וכבר הגדתי לך, כי מקדש ברנע הלכו המרגלים. ואחר שנשבע השם שלא יכנסו לארץ, לא התחדשה מצוה רק בשנת הארבעים, כי כן מצאנו. והעד שאמר באר את התורה הזאת הנה באר התורה שאמר בין פארן ובין תפל, כי רוב המצוות הם בספר הזה. וכן פי' ככל אשר צוה ה' אותו אליהם - בעבר הירדן, במדבר, בערבה. ואם תבין סוד (השרים) [צ"ל: השנים] עשר, גם ויכתוב משה (דברים לא, כב), והכנעני אז בארץ (ברא' יב, ו), בהר ד' יראה (שם כב, יד), והנה ערשו ערש ברזל, (דברים ג, יא) תכיר האמת. יש אומרים, כי באחד (באדר) [ס"א: בשבט] מת משה, ואמר כי התאבלו שלשים יום, וישבו שם (שתי) [צ"ל: שש] שבתות. והראיה שלהם ויהי בעצם היום הזה (דברים לב, מח), כי ביום אחד קרא זה הספר אל כל ישראל ובו מת. וזאת איננה ראיה, כי בעצם היום הזה הוא על השירה, והנה כתוב: אתה עובר היום את הירדן (דברים ט, א):